

ХУЛОСАИ НИҲОИИ

Шурои диссертатсионии 6D.КОА-046

**дар назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик
Бобочон Ғафуров»**

**оид ба додани дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи
ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 -
Назария ва методикаи фанҳои дақиқ)
ба Шарипова Фотима Абдуфаттоевна**

протоколи №15 аз 16.02.2024

Диссертатсияи Шарипова Фотима Абдуфаттоевна дар мавзӯи “Рушди салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгироии фанҳо (дар мисоли фанҳои математика ва физика)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 - Назария ва методикаи фанҳои дақиқ), дар ҳукми дастнавис барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ санаи 21 ноябри соли 2023, протоколи №33, аз ҷониби Шурои диссертатсионии 6D.КОА-046 дар назди МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобочон Ғафуров» (воқеъ дар суроғи 735700, ш.Хуҷанд, гузаргоҳи Мавлонбеков, 1) ба ҳимоя қабул карда шудааст. (Фармоиши КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти №124 аз 08 апрели соли 2022).

Мавзӯи кори диссертатсионии Шарипова Фотима Абдуфаттоевна таҳти унвони “Такмили тайёрии донишҷӯёни равияи физикаю математика ба фаъолияти ҷорӣ кардани алоқамандии байни фанҳо дар шароити гузариш ба таълими кредитӣ” ба дар маҷлиси Шурои олимони Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б.Ғафуров тасдиқ шудааст. (Протоколи № 11 аз 12. 03. 2011с). Бо қарори Шурои олимони донишгоҳ №8 аз 27 январи соли 2023 бинобар тағйир ёфтани натиҷаҳои тадқиқоти илмӣ ба унвони мавзӯи рисолаи номзадӣ тағйирот ворид карда шуд.

Диссертатсия дар ҷаласаи кафедраи методикаи таълими математика ва технологияи иттилоотии МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б. Ғафуров» аз 31.03.2023 сол таҳти №8 муҳокима шуда ба ҳимоя пешниҳод шудааст.

Роҳбари илмӣ: доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи методикаи таълими физикаи МДТ “ДДХ ба номи академик Б.Ғафуров” Файзиев Исмаилло Давлатович. Баъди вафоти Файзиев И.Д. (бо

ичозати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон таҳти № 06/670 аз санаи 20.11.2023) роҳбари (мушовири) илмӣ - доктори илмҳои педагогӣ, профессор Сатторов Абдурасул Эшбекович таъин гардидааст.

Муқарризони расмӣ:

Нугмонов Мансур - доктори илмҳои педагогӣ, профессори кафедраи методикаи таълими математикаи МДТ “Донишгоҳи давлатии омӯзгории Тоҷикистон ба номи Садриддин Айни”

Азимова Назира Самадовна - номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи фанҳои математикӣ ва табиатшиносии муосири МДТ “Донишгоҳи давлатии ҳуқуқ, бизнес ва сиёсати Тоҷикистон”

Муассисаи пешбар: Донишкадаи политехникии Донишгоҳи техникийи Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ дар шаҳри Хучанд.

Донишкадаи политехникии Донишгоҳи техникийи Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ дар шаҳри Хучанд дар ҳулосаи мусбӣи худ, ки аз тарафи номзади илмҳои педагогӣ, мудири кафедраи математикаи оӣ ва физика, дотсент Раҳимов Амон Акпарович таҳия шудааст ва аз тарафи Директори Донишкадаи политехникии Донишгоҳи техникийи Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ дар шаҳри Хучанд - номзади илмҳои техникӣ, дотсент Саъдуллозода Ш.С. тасдиқ шудааст, қайд менамояд, ки тадқиқотҳои гузаронидаи унвончӯ Шарипова Ф.А., ки ташаккули салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи математикаро тавассути ҳамбастагии фанҳо баррасӣ намудааст, ҷанбаҳои назариявии омӯзиши моҳияти ин масъаларо тавсиф мекунад. Дар асоси таҳқиқоти гузаронидашуда тавассути саволнома ҷузъҳои асосии ташаккули бомуваффақияти салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгироии фанҳо таҳлил карда шудаанд. Дар рисола кӯшиши ҷустуҷӯи шароитҳо ва технологияи педагогӣ, ки ба ташаккули салоҳияти касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути робитаҳои ҳамгирӣ дар раванди таълими муассисаҳои таълимии оӣ ва дар ҷараёни гузаронидани озмоиши таҷрибавӣ - педагогӣ мусоидат мекунад, пешниҳод шудааст.

Рисола бо забони ҳубӣ илмӣ навишта шуда, баёнгари он аст, ки унвончӯ дар атрофи мавзӯи интихобнамудааш аз оғози тадқиқоташ то охир ҷиддан таҳлили қори илмӣ бурдааст.

Мазмуну муҳтавои рисола бо фишурдаҳои он, ки бо ду забон: тоҷикӣ ва русӣ таълиф гардидаанд, мувофиқати комил дошта, мундариҷаи корро якҷоя бо мақолоти таълифнамудаи муаллиф, ки дар маҷмӯъ фарогири 28 ададанд, пурра инъикос мекунанд.

Рисолаи илмии Шарипова Фотима Абдуфаттоевна дар мавзӯи “Рушди салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгироии фанҳо (дар мисоли фанҳои математика ва физика)” тадқиқоти илмӣ-тахассусии анҷомёфта ҳисобида шуда, аз рӯи ҳаҷм, арзиши назарӣ ва амалӣ ҷавобгӯ ба талаботи КОА–и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон буда, муаллифи он, сазовори соҳиб шудан ба дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08- Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 - Назария ва методикаи фанҳои дақиқ) мебошад.

Инчунин ба автореферати диссертатсия тақризҳо аз тарафи шахсони зерин ба Шурои диссертатсионӣ ворид гардиданд:

Тақризи аввал аз ҷониби доктори илмҳои педагогӣ, и.в. профессори кафедраи технологияи иттилоотӣ ва амнияти иттилоотии Академияи идоракунии давлатии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Файзализода Баҳрулло Файзалӣ, дода шудааст. Тақризи мусбӣ буда, муқарриз эрод надорад;

Тақризи дуюм аз ҷониби номзади илмҳои техникӣ, дотсент, мудирӣ кафедраи информатикаи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Исроил Маҳмад Саидзода пешниҳод шудааст. Тақризи мусбӣ арзёбӣ шудааст, вале муқарриз ду эрод дорад:

1. Дар рисолаи диссертатсионӣ баъзе хатогиҳои имлоӣ ва грамматикӣ ба назар мерасанд.
2. Хуб мешуд, агар муаллифи диссертатсия ягон усули нави худро ҷиҳати такмилдиҳии донишҳои математикӣ ва физикии хонандагон пешниҳод менамуд.

Тақризи сеюм аз ҷониби номзади илмҳои педагогӣ, дотсенти кафедраи алгебра ва геометрияи Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав Амрохон Мирзоевич Хоҷаев пешниҳод шудааст. Тақризи мусбӣ буда, муқарриз эрод надорад;

Тақризи чорум аз ҷониби номзади илмҳои педагогӣ, муовини ректор оид ба илм ва инноватсияи Донишгоҳи давлатии Кӯлоб ба номи

Абуабдуллоҳи Рӯдакӣ Рафиев Сафархон Аюбович дода шудааст. Тақриз мусбӣ буда, муқарриз эрод надорад.

Муассисаи пешбар ва муқарризони расмӣ дар ҷаласаи Шурои диссертатсионии 6D.KOA-046 назди МДТ «ДДХ ба номи академик Б.Ғафуров» аз 11 декабри соли 2023, протоколи №35 интихоб шуданд.

Тибқи натиҷаи Ҳимояи кушод Шурои диссертатсионӣ қайд менамояд, ки дар асоси таҳқиқоти анҷомдодаи унвонҷӯ корҳои зерин иҷро шудаанд:

1. Мундариҷа ва сохтори ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо муайян карда шуданд;

2. Ҷанбаҳои методии ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо муайян шуданд;

3. Шароитҳои педагогии ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо падида оварда шуда татбиқ карда шуданд;

4. Муносибатҳои асосии дидактикии ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо муайян карда шуданд;

5. Технологияи ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо таҳия ва озмуда шуданд.

Аҳамияти назариявии таҳқиқот дар ҷанбаҳои зерин зоҳир мешавад:

-дар дақиқа мушаххас намудани моҳияти ташаккули салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо ҳамчун ҷузъи салоҳияти педагогӣ.

-дар танзими тасаввурот дар бораи муносибатҳои мухталиф нисбати мундариҷаи мафҳуми салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика (дониш дар бахши дидактика, усулҳои таълими фан, ҷузъҳои таркибӣ, робитаи мутақобила бо салоҳиятҳои калидӣ).

Аҳамияти амалии таҳқиқот аз он иборат аст, ки:

- технологияи салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо ворид карда шуд;

- равишҳои методӣ оид ба салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо таҳия ва татбиқ карда шуд;

- дастурамали методӣ оид ба салоҳиятнокии касбии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо таҳия ва нашр шудааст.

Дараҷаи эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, ки дар раванди кори таҳқиқотӣ ба даст оварда шудаанд, бо истифода аз пойгоҳи васеи методологӣ, корҳои гуногуни илмӣ оид ба муаммои баррасишаванда, ки ҷамъбаст ва таҳлил карда шудаанд, дар ҳама ҷанбаҳои он баррасӣ карда мешаванд.

Корбурди меъёрҳо ва нишондиҳандаҳои, ки арзёбии объективии сатҳи рушди салоҳиятнокии касбии иштирокдорони таҳқиқоти озмоишӣ, инчунин амалан вучуд надоштани ихтилофоти усулӣ байни хулосаҳои мо ва натиҷаҳо ва андешаҳои назариявии дигар муҳаққиқоне, ки ин муаммои мазкурро

меомӯзанд, сатҳи зарурии эътимоднокии таҳқиқотро таъмин мекунад.

Саҳми шахсии докталаби дараҷаи илмӣ дар таҳқиқот: дар таҳлили маълумоти осори илми педагогика, масъалагузорӣ ва ҳалли мушкилоти таҳқиқот, омода кардан ва гузаронидани таҳқиқоти озмоишӣ дар шароити ташхисгоҳи донишгоҳ, таҳлили натиҷаҳои ҳосилшуда, тарҳрезӣ ва муаррифии муқаррароти асосӣ ва хулосаҳои рисола ифода шудааст.

Аз ҷиҳати мазмун диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 - Назария ва методикаи фанҳои дақиқ) мутобикат мекунад.

Ҳангоми овоздиҳии пинҳонӣ Шурои диссертатсионӣ дар ҳайати 10 нафар, аз онҳо 8 нафар доктори илм, мутахассис аз рӯи ихтисоси самти диссертатсияи баррасишаванда 5 нафар, чунин натиҷагирӣ шуд:

тарафдори додани дараҷаи илмӣ	<u>10 нафар</u>
муқобили додани дараҷаи илмӣ	<u>нест</u>
бюллетенҳои беэътибор	<u>нест</u>

ХУЛОСАИ НИҶОИИ

Шурои диссертатсионии 6 Д.К О А - 046 дар назди МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б.Ғафуров” оид ба додани дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 - Назария ва методикаи фанҳои дақиқ) ба Шарипова Фотима Абдуфаттоевна

Шурои диссертатсионӣ дар маҷлиси худ аз санаи 16 феввали соли 2024 зимни баррасии маърузаи Шарипова Фотима Абдуфаттоевна дар мавзӯи “Рушди салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо (дар мисоли фанҳои математика ва физика)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 - Назария ва методикаи фанҳои дақиқ), хулосаи роҳбари (мушовири) илмӣ - доктори илмҳои педагогӣ, профессор Сатторов Абдурасул Эшбекович; хулосаи ҷаласаи кафедраи методикаи таълими математика ва технологияи иттилоотии МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б. Ғафуров» аз 31.03.2023с., №8; хулосаи муассисаи пешбар – МДТ “ Донишкадаи политехникии Донишгоҳи техникии Тоҷикистон ба номи академик М.С.Осимӣ дар шаҳри Хуҷанд”, муқарризи расмӣ, ҳамчунин дар асоси натиҷаи овоздиҳии пинҳонӣ, хулосаи қабулкардаи Шурои диссертатсионӣ оид ба ҳимояи диссертатсияи Шарипова Фотима Абдуфаттоевна доир ба эътимоднокӣ ва асоснокии таҳқиқот ва хулосаҳои диссертатсия, ҳамчунин аз рӯи натиҷаи мақолаҳои ба таърифи расида Шурои диссертатсионии 6D. КОА-046 ба чунин хулоса омад, ки диссертатсияи Шарипова Фотима Абдуфаттоевна дар мавзӯи “Рушди салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо (дар мисоли фанҳои математика ва физика)” кори таҳқиқоти анҷомёфтаи илмиву таҳассусӣ буда, ба талаботи Низомнома “Оид ба тартиби додани дараҷаҳои илмӣ”-и КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, комилан ҷавобгӯй мебошад ва дар ин замина

ҚАРОР МЕКУНАД:

1. Дар асоси овоздиҳии пинҳонии аъзоёни Шуро (“тарафдор” 10 нафар , “зид”- нест, “бюллетенҳои бекоршуда”- нест), диссертатсияи Шарипова Фотима Абдуфаттоевна дар мавзӯи “Рушди салоҳиятнокии омӯзгорони ояндаи математика тавассути ҳамгирии фанҳо (дар мисоли фанҳои математика ва физика)” барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 - Назария ва методикаи фанҳои дақиқ), ба талаботи бандҳои Низомнома «Дар бораи тартиби додани дараҷаи илмӣ»-и Шурои диссертатсионии Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон 30-юми июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ шудааст, ҷавобгӯй ҳисобида ҷавад ва ба Шарипова Фотима Абдуфаттоевна

дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 - Назария ва методикаи фанҳои дақиқ) дода шавад.

2. Хулосаи Шурои диссертационии 6D.KOA-046 дар назди МДТ “Донишгоҳи давлатии Хучанд ба номи академик Б. Ғафуров” дар мувофиқа бо талаботи бандҳои 31 ва 33 «Тартиби додани дараҷаи илмӣ»-и Низомномаи дар бораи Шурои диссертационии Комиссияи олии аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 №267 тасдиқ шудааст, қабул карда шавад.

3. Аз КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дархост карда шавад, ки хулосаи Шуроро тасдиқ намояд ва ба Шарипова Фотима Абдуфаттоевна дипломи дараҷаи илмӣ номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.01 - Назария ва методикаи фанҳои дақиқ) дода шавад.

Раиси Шурои диссертационии
6D.KOA 046 - и назди МДТ
“Донишгоҳи давлатии Хучанд
ба номи академик Бобочон Ғафуров”
доктори илмҳои педагогӣ, профессор

Котиби илмӣ Шурои диссертационӣ,
доктори илмҳои педагогӣ, дотсент

16.02.2024 с.

Амиров А.А.

Абдуллоева М.А.